

De Ster

VAN DE HEILIGEN DER LAATSTE DAGEN

OP DE OMSLAG:

Lorenzo Snow,

vijfde President van de
Kerk van Jezus Christus
van de Heiligen der
Laatste Dagen.

59e JAARGANG

Nr 5

Redacteur:

RULON J. SPERRY,
President der Nederl. Zending.

Assistent:

A. D. JONGKEES

INHOUD:

Blz.

De Profeten van deze tijd	131
De Doop, een oude en heilige plechtigheid	133
De vraag van de maand	137
Een wonderbaar werk en een wonder	139
Denken en doen	146
De vertelkunst in Polynesië	148
Succes en mislukking	150
Geliefde Broeders en Zusters	152
Christus gaf het Evangelie aan Adam	153
Gebeurtenissen in de Zending	154
Verkrijgbare literatuur	159
De paden die wij volgen	160

Administratie: Laan van Poot 292, Den Haag

*„De Ster” van de Kerk van Jezus Christus
van de Heiligen der Laatste Dagen
verschijnt eenmaal per maand.*

ABONNEMENTSPRIJS: f 1,25 PER KWARTAAL

GIRONUMMER 240615 - LAAN VAN POOT 292 - DEN HAAG

NADruk VAN DE IN DIT NUMMER
VOORKOMENDE CLICHE'S IS VERBODEN

DE PROFETEN VAN DEZE TIJD

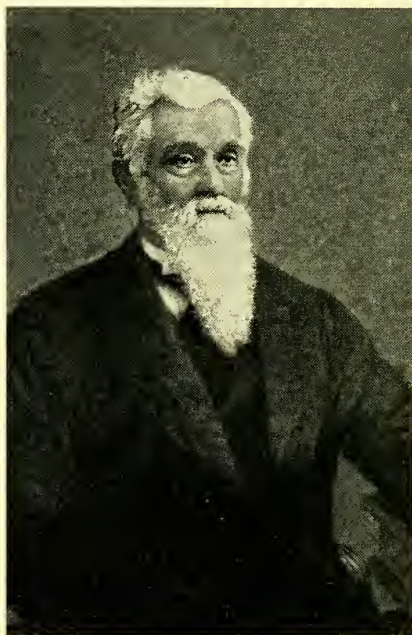
★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★

Op een berg bij de stad Piedmont, Italië, knielde een jonge man en bad. Daar, in de Alpen, had hij zes uren lang de Heer standvastig en nederig om antwoord gesmeekt op een vraag van groot gewicht. Toen de lange uren waren verstreken, stond hij op met een uitdrukking van diepe overtuiging op zijn gelaat. Hij verliet de berg en ging het huis binnen van een man, die Grey genaamd was.

Daar legde hij zijn handen op het hoofd van een stervend kind en sprak een zegen uit. Bijna op hetzelfde ogenblik was het kind genezen, gelijk God had beloofd in antwoord op het gebed op de berg. Met deze manifestatie van goddelijke macht, deed het Evangelie zijn intrede in Italië.

Lorenzo Snow, toen niet ouder dan zes en dertig jaar, was sinds zijn geboorte in Mantua, Ohio, op 3 april 1814, een lange weg gegaan, niet alleen geographisch, maar ook fysiek, verstandelijk en geestelijk. Hij was een apostel van de ware Kerk, in de ogen van zijn Hemelse Vader een dapper man. Zoals het geval was met zijn grote voorgangers, was het voor Lorenzo Snow niet gemakkelijk zich de nodige ontwikkeling eigen te maken, ofschoon zijn dorst naar ken-

LORENZO SNOW

nis onlesbaar was. Toen hij, nog jong, op reis was naar Oberlin College, ontmoette hij Apostel David W. Patten en werd hij door diens getuigenis getroffen. Later, toen een oudere zuster, Eliza R., hem uitnodigde de Profeet in Kirtland te ontmoeten, nam hij die uitnodiging ogenblikkelijk aan. In juni 1836 werd hij gedoopt, het was eerst na twee of drie weken na zijn bevestiging dat de Heilige

Geest zich op de door hem gewenste wijze manifesteerde. Diens tegenwoordigheid waarlijk gevoeld hebbende, werd hij van een onuitsprekelijke vreugde vervuld, zijn getuigenis versterkt en wist hij met grote zekerheid dat Jezus Christus Gods Zoon is.

Met zulk een getuigenis was het niet meer dan natuurlijk dat Elder Snow moest beginnen met de wereld het evangelie te brengen. In 1840 werd hij op zending naar Engeland geroepen, waar zijn pogingen zeer werden gezegend. Na zijn terugkeer vier jaren later, werd het zijn taak de „Beschouwingen over de Machten en de Politiek van de Regering der Verenigde Staten” van de Profeet onder het volk van Ohio te verspreiden.

De 12de februari 1849 werd Lorenzo uitgenodigd een vergadering van de Raad der Twaalven in Salt Lake City bij te wonen en tot zijn grote ontroering vernam hij daar, dat hij tot apostel was gekozen. In oktober van dat jaar ondernam hij een zending naar Italië en toen hij en zijn metgezellen over de vlakten reisden om in New-York scheep te gaan, ondervonden zij enige van de merkwaardigste manifestaties van Gods macht, die ooit werden opgetekend.

Ofschoon diepe sneeuw de vlakten bedekte, veegde de wind voortdurend een pad voor hen schoon. Op eenmaal stormde een krijgszuchtige bende Indianen,

twee honderd man sterk, op de kleine groep elders in, met de bedoeling hen te vernietigen, toen zij plotseling halt hielden, „gelijk een lawine die van de berghelling omhoog stort en in haar loop door een onzichtbare hand wordt tegengehouden”.

Toen zij de rivier de Missouri bereikten, „bevroor het water onmiddellijk, in dat seizoen voor de eerste maal, aldus een brug vormende, waarover wij naar de andere oever gingen. Zodra dit was volbracht, stroomde de rivier weer als tevoren”.

Na zijn terugkeer uit Italië en een tweede zending naar Hawaii, bracht Lorenzo enige prachtige coöperatieve ondernemingen tot bloei voor de Kerk, waaronder een looierij, een wolfabriek, kudden schapen en vee, en een melkfabriek. Later ging hij op zending naar Europa en het Heilige Land, dat hij inwijdde en heiligde voor de terugkeer van de Joden.

Lorenzo Snow werd de 13e september 1898 als President van de Kerk ondersteund, een positie die hij tot aan zijn dood, de 10de oktober 1901, heeft bekleed.

Een bloemstuk bij de begrafenis toonde de woorden: „Gelijk God Is Kan De Mens Worden”, ter herinnering aan een openbaring, die hij eens ontving, een verheffende belofte aan de gehele mensheid, een symbool van dat goddelijk licht, waarheen hij steeds zijn schreden richtte.

DE DOOP, een oude en heilige plechtigheid

door O.Preston Robinson

Sommige geleerden geloven, dat Jezus een van de eersten was, die gedoopt werden. Anderen menen dat de schrijvers van het Oude Testament deze ritus kenden. Hier volgt een antwoord van iemand, die bij de plek heeft gestaan, waar Jezus werd gedoopt.

Alvorens zijn zending aan te vangen, zocht de Heiland eerst Johannes de Doper en Hij werd door hem gedoopt. De Schrift zegt ons, dat Johannes bekering en doop predikte in de wildernis van Judea.

Toen Jezus tot hem kwam, maakte Johannes bezwaren, zeggende: „Mij is nodig van U gedoopt te worden, en komt Gij tot mij? Maar Jezus, antwoordende, zeide tot hem: „Laat nu af, want aldus betaamt ons alle gerechtigheid te vervullen”. (Matth. 3 : 14, 15).

Het verslag beschrijft hoe Jezus in de Jordaan ging, gedoopt werd en weer uit het water kwam. Daarna vond die hemelse manifestatie plaats van de goddelijke aanvaarding van Zijn gehoorzaamheid. Johannes zag Gods Geest op Hem nederdalen als een duif en hoorde een stem uit de hemel zeggen: „Deze is mijn Zoon, mijn Geliefde, in dewelken Ik mijn welbehagen heb”. (Matth. 3 : 17).

Gedurende Zijn gehele zending legde Jezus de nadruk op de belangrĳheid van de doop, zeggende dat deze de sleutel was, die toegang verleende tot het koninkrijk der hemelen. Hij verklaarde: „...Zoo iemand niet geboren wordt uit water en Geest, hij kan in het Koninkrijk Gods

niet ingaan”. (Joh. 3 : 5). Op het laatst van Zijn zending, na Zijn opstanding, gaf de Heiland Zijn discipelen de volgende instructie: „Gaat henen in de geheele wereld, predikt het Evangelie aan alle creaturen. Die geloofd zal hebben en gedoopt zal zijn, zal zalig worden”. (Marcus 16 : 15, 16).

De eenvoud van de doopplechtigheid, tezamen met het gewicht, door de Heiland en Zijn discipelen daaraan gehecht, zijn aanleiding geworden tot veel discussie onder de bijbelonderzoekers. Het feit, dat ofschoon de schrijvers van het Nieuwe Testament herhaaldelijk de belangrijkheid van de doop bespraken en er de nadruk op legden, het Oude Testament geen enkele directe aanwijzing daaromtrent bevat, heeft een interessante vraag doen rijzen. Sommigen geloven nu, dat Johannes de Doper de plechtigheid instelde en dat Jezus een van de eersten was, die zich er aan onderwierp. Indien de doop een symbool is van de dood en de opstanding van de Heiland, en zo is het, dan is de gevolgtrekking niet onlogisch, dat Jezus, door Johannes de Doper, de verordening instelde en deze van allen eiste die Zijn Evangelie gedurende Zijn zending op aarde aannamen. Zulk een conclusie brengt ons echter in grote moeilijkheden op historisch gebied.

Het is een schriftuurlijk feit dat Johannes reeds doopte in Judea, *voordat* de Heiland door hem werd gedoopt. Indien Jezus de doop wenste „om alle gerechtigheid te vervullen”, en indien Hij Zijn discipelen opdracht gaf het Evangelie aan iedereen te prediken, zeggende, dat „hij die geloofd zal hebben en gedoopt zal zijn, zalig zal worden”, dan moet het Evangelie voor iedereen zijn, dus ook de doop. Deze moet dus even zeer voor hen zijn, die vóór Christus leefden als voor hen, die na Hem kwamen. Indien God geen aannemer des persoons is en indien het Evangelie van Christus eeuwig is, volgt daar uit, dat het hetzelfde is vandaag als gisteren en dat de doop, als een noodzakelijke verordening, vóór de geboorte van de Heiland moet hebben bestaan.

Hoewel het Oude Testament niet direct naar de doop verwijst, is er overtuigend bewijs, dat de schrijvers van het Oude Testament de ritus kenden. De onlangs plaats gehad hebbende ontdekking van de Dode-Zee-Rollen en de daarop volgende opgravingen van de Qumran Gemeenschap, geven ons de belangwekkende informatie dat de doop werd toegepast vóór de geboorte van Christus en voordat Johannes predikte en doopte in de wildernis. Het handboek voor de Discipline, een van de nu vertaalde rollen, maakt herhaaldelijk melding van dit gebruik onder de aanhangers van het Dode-Zee-Verbond. Deze secte wordt door de geschiedschrijver Josephus de Essenen, of *Heiligen* genoemd. Zij leefden verscheidene honderden jaren voor Christus in de nabijheid van de Dode Zee, hielden zelf hun geschiedenis bij en bewaarden de kronieken van het Oude Testament, die onlangs zijn ontdekt.

De geleerden, die de Dode-Zee-Rollen hebben bestudeerd, erkennen over het algemeen, dat bij de Qumran secte de doop door onderdompe-

ling geschiedde. Dr. Charles T. Fritsch schreef dat hij er van overtuigd is, dat het nu opgegraven, ingewikkelde watersysteem in de gemeenschap een grotere rol speelde dan het voorzien in de dagelijkse behoeften aan water alleen. Hij concludeert dat sommige van deze waterreservoirs voor doop- of reinigingsplechtigheden werden gebruikt.

De Talmud getuigt.

Ofschoon het Oude Testament nergens over de doop als zodanig spreekt, Zegt de Hebreeuwse Talmud onmiskenbaar duidelijk dat „bekeerlingen der gerechtigheid” zich moesten laten dopen, alvorens zij lid van de kerk konden worden. Dr. Alfred Edersheim zegt: „Alle schrijvers zijn het er over eens, dat voor de toelating van zulke bekeerlingen drie dingen werden vereist: besnijdenis, doop en offerande”. Verder zegt hij: „het feit, dat de doop absoluut noodzakelijk was om een bekeerling te maken, wordt (in de Talmud) zo dikwijls vermeld, dat hierover niet behoeft te worden geredetwist”.

Dr. Edersheim trekt een interessante parallel tussen de zending van Johannes de Doper en die van de Profeet Elia. Hij zegt dat de doop van Johannes de tegenhanger was van Elia's ongewone ritus op de berg Karmel. Gij herinnert u dat toen Elia de goden van Baäl beproefde tegen de macht van Jehova, hij het offer op het altaar met water besproeide en daarna vuur van de hemel riep om het te verteren. Dr. Edersheim gelooft, dat er overeenkomst is tussen deze ritus op de berg Karmel en de Evangelieverordening van de doop door water en door de geest. Zijn conclusie doet zijn geloof vermoeden, dat Elia de doop kende.

Talmudgeleerden en die van het Oude Testament menen bewijs te hebben gevonden, dat de doop door Abraham werd bediend toen hij en zijn familie hun geboorteland verlieten met „de zielen, die zij verkregen hadden in Haran” (Gen. 12 : 5). Volgens Dr. Adam Clarke, waren deze zielen werkelijk bekeerlingen. In dat geval moeten zij gedoopt zijn geweest. Hebreeuwse geleerden zijn het er over eens, dat geen volgeling zonder doop in de Hebreeuwse godsdienst werd opgenomen.

Dr. Edersheim zegt dat de Talmud een verwijzing naar de doop vindt in *Exodus* waar Mozes van de Heer opdracht ontvangt om naar het volk te gaan, ze te heiligen en hen hun klederen te doen wassen. (*Exodus* 19 : 10). Edersheim verklaart, dat Mozes werd opgedragen Israël door een symbolische doop van hun persoon en van hun klederen voor te bereiden, „zodat zij in de tegenwoordigheid van de Heer konden komen”. In zijn beschouwing over de passage; „dat zij hun klederen wassen”, concludeert Clarke: „en bijgevolg baadden zij hun lichamen want volgens het getuigenis van de Joden, gingen deze dingen altijd samen”.

Verwijzend naar deze doop van de kinderen Israëls onder Mozes,

vestigt Dr. Wall de aandacht op de eerste brief aan de Corinthiërs, waarin Paulus zegt: „...dat onze vaderen alleen onder de wolk waren, en allen door de zee doorgegaan zijn, en allen in Mozes gedoopt zijn in de wolk en in de zee”... (1 Cor. 10 : 1, 2).

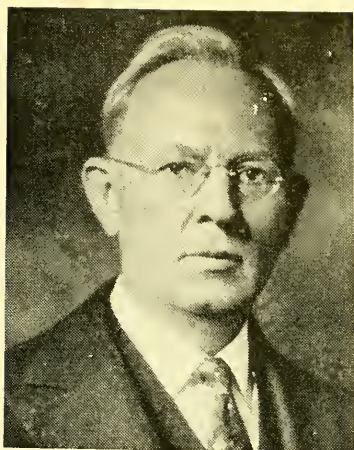
De doop in de Schriften van deze tijd.

Deze bewijzen betreffende de oudheid van de doopplechtigheid, en de rituele wassingen en reinigingen, die deel uitmaakten van de heilige ceremoniën van vele grote wereldgodsdiensten, leidden op overtuigende wijze tot de gevolgtrekking, dat de doop als godsdienstige plechtigheid zo oud is als het menselijk ras. Dit feit wordt zeer duidelijk aangetoond in de Schriften van de Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen. De Paarl van Grote Waarde zegt heel eenvoudig dat Adam gedoopt werd en dat hij dit beginsel aan zijn kinderen onderwees en deze op hun beurt weer aan hun kinderen. De Profeet Henoch bediende en predikte de doop. Ook Noach kende de belangrĳheid van deze verordening en leerde die aan zijn kinderen en aan de mensen van zijn tijd. (Zie Mozes 5 : 6-50; 6 : 5-1, 63-67; 8 : 19, 23, 24). In het Boek van Mormon lezen wij, dat de doop lang vóór de geboorte van de Heiland werd geleerd en bediend. Ongeveer 600 v. C. wist Lehi dat de doop een fundamenteel beginsel van het Evangelie was. (Zie 1 Nephi 10 : 9). Lehi's zoon Nephi, zette het onderwijs van zijn vader, na diens dood, voort en zeide tot zijn broederen: „Welnu, indien het Lam Gods, Dat heilig is, noodzakelijk in water moest worden gedoopt, ten einde alle gerechtigheid te vervullen, hoeveel noodzakelijker is het dan voor ons, die onheilig zijn, in water te worden gedoopt”! (2 Nephi 31 : 5).

Talrijke andere passages in het Boek van Mormon staven het feit, dat de doop een fundamenteel beginsel is van het Evangelie vanaf den beginne. Iedereen, die alle gerechtigheid wenst te vervullen levend, hetzij vóór, hetzij na het aards bestaan van de Heiland, heeft de gelegenheid gehad of zal de gelegenheid hebben om dit heilig beginsel te gehoorzamen.

Het Evangelie verandert nooit.

Het is een troost te weten dat het Evangelie nooit verandert. Het zou verwarring stichten als wij moesten geloven dat een beginsel, voor de zaligheid en voor de vervulling van alle gerechtigheid zo noodzakelijk, een vereiste was voor sommige, maar niet voor alle kinderen van God. Het principe van de doop is onverbreekbaar aan het Evangelieplan verbonden en werd in zijn volheid aan Adam en de heilige profeten door alle eeuwen heen, gegeven. Het is het plan, volgens hetwelk alle kinderen van God in Zijn tegenwoordigheid teruggebracht kunnen worden.

DE VRAAG *van de maand*

door

JOSEPH FIELDING SMITH,
President van de Raad der Twaalfen

★

Wat is de status van achterlijke kinderen?

VRAAG: *Als onderwijzer aan een bijzondere school vraag ik mij af, welk standpunt of welke verklaring de Autoriteiten van de Kerk hebben ten aanzien van deze achterlijke kinderen.*

Er is mij verteld, dat President Brigham Young zeide, dat zij moedige en getrouwe volgers van God waren voor zij hier kwamen, dat zij gedurende hun verblijf op aarde geen enkele vooruitgang behoeften te maken.

Alles wat zij hadden te doen was naar hier te komen en een sterfelijk lichaam op zich te nemen en wanneer zij sterven, zullen zij rechtstreeks naar het celestiale koninkrijk gaan.

Wilt u mij dienaangaande inlichten?

ANTWOORD: Ik heb geen verklaring van President Brigham Young bij de hand, die op dit probleem betrekking heeft. Zeer waarschijnlijk heeft President Brigham Young over dit onderwerp gesproken, doch hoe dit zij, wij hebben het woord des Heren, dat ons helpt de juiste conclusie te trekken.

Wij hebben alle reden te geloven dat alle geesten in hun voorbestaan volmaakt in gedaante waren en de beschikking hadden over

al hun vermogens en geheel hun verstand. Het is moeilijk aan te nemen dat in dat bestaan de geesten gebreken hadden, want het was een volmaakte wereld, niet tegenstaande elke geest zijn of haar vrije wil had. De oorzaak van de misvormingen naar lichaam of geest zijn daarom van fysieke aard. Met andere woorden: zij zijn beperkt tot het sterfelijk leven en zijn het gevolg van ongeluk of ziekte voor de geboorte.

Het geval van de genezing van de

man, die blind geboren werd, is hier ter zake. De discipelen vroegen de Heiland of deze man blind was als straf voor een persoonlijke zonde, voor zijn geboorte door hem begaan of dat zijn blindheid het gevolg was van de zonde van zijn ouders.

Het antwoord van de Meester was dat noch zijn ouders, noch de man gezondigd hadden, waardoor hij vóór zijn geboorte blind werd. Zijn blindheid was het gevolg van een fysieke toestand, waarover het kind noch de ouders controle hadden.

De Here heeft door openbaring bekend gemaakt, dat kinderen met gebrekkige vermogens, zegeningen zullen ontvangen gelijk aan die, welke kleine kinderen ontvangen, die zeer jong sterven. Zij zijn vrij van zonde, want hun verstand kan het verschil tussen goed en kwaad niet bevatten.

Mormon plaatst in zijn brief aan zijn zoon Moroni over de doop, achterlijke kinderen in dezelfde categorie als kleine kinderen die onder de verantwoordelijke leeftijd zijn; zij hebben de doop niet nodig, want het Offer van Jezus Christus zorgt voor hen op dezelfde wijze als voor kleine kinde-

ren, die onder de verantwoordelijke leeftijd sterven. Hij zegt:

„Want weet, dat alle kleine kinderen levend zijn in Christus, en ook allen die zonder de wet zijn. Want de kracht der verlossing komt tot allen, die geen wet hebben; daarom kan hij, die niet is veroordeeld, of wel hij, die niet onder oordeel is, zich niet bekeren; en voor de zulken baat de doop niets”. (Moroni 8 : 22).

Voorts heeft de Here gezegd:

„En wederom zeg Ik u, dat wie kennis heeft, heb Ik die niet geboden zich te bekeren?

„En hij, die geen begrip heeft, het blijft aan Mij te doen naar hetgeen is geschreven. . .” (L. & V. 29 : 49-50).

Daarom beschouwt de Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen alle gebrekkige kinderen met gestoorde geestelijke vermogens precies als kleine kinderen onder de verantwoordelijke leeftijd.

Zij worden zonder doop verlost en zullen naar Gods celestiale koninkrijk gaan om daar, zoals wij geloven, hun volle geestelijke vermogens terug te ontvangen overeenkomstig de barmhartigheid en rechtvaardigheid van de Vader.

★ ————— ★

*„Een mens ontwaart spoedig, hoe weinig hij weet,
wanneer een kind vragen gaat stellen.”*

★ ————— ★

EEN WONDERBAAR WERK EN EEN WONDER

(vervolg van aprilnummer)

HOOFDSTUK 29

SAMENVATTING

De bijdragen van Joseph Smith op het gebied van Heilige Schrift

Nadat wij de voorafgaande hoofdstukken zorgvuldig hebben overwogen, zou de vraag gesteld kunnen worden wat nog meer van een waar profeet Gods verwacht kan worden dan door de profeet Joseph Smith tot stand is gebracht. Hij heeft kostbare waarheden verduidelijkt, waarover in de Bijbel gesproken wordt, maar die voor de wereld verloren zijn gegaan omdat ongetwijfeld in vele gevallen de vertaling er van te beknopt is weergegeven, of omdat de leken en geestelijken ze niet konden begrijpen, of omdat ze door de Here verborgen werden, zoals Jezus gezegd heeft:

„Ik dank U, Vader! Here des hemels en der aarde! dat Gij deze dingen voor de wijzen en verstandigen verborgen hebt, en hebt ze aan de kinderkens geopenbaard.

Ja, Vader! want alzo is geweest het welbehagen voor U.” (Matth. 11 : 25-26.)

Joseph Smith heeft de wereld drie boekdelen met Heilige Schrift gegeven, die met de Bijbel hand in hand gaan: (1) Het Boek van Mormon, dat wij reeds besproken hebben, een vertaling van een gedeelte van de gouden platen, die hem door de engel Moroni overhandigd zijn; het is een kroniek van de vroegere bewoners van het westelijk halfmond; (2) de Leer en Verbonden, een verzameling openbaringen van de Here aan Zijn profeten in verband met de herstelling van het evangelie en de organisatie van Zijn Kerk in haar volheid in deze bedeling van de volheid der tijden; (3) de Parel van Grote Waarde.*)

*) Hier wordt de lezer een beknopte geschiedenis van het boek „De Parel van Grote Waarde” geboden.

„..... Het schijnt, dat in het jaar 1828 een Franse onderzoeker, Antonio Sebolo genaamd, van Mehemit Ali, de onderkoning van Egypte, toestemming heeft verkregen om naar oudheidkundige dingen te zoeken. Drie jaren later betrad Sebolo in 1831 enige catacomben nabij de plaats, waar vroeger de oude stad Thebes gelegen heeft. Van de in goede staat verkerende mummies, die hij daar aantrof, nam hij elf mee naar Parijs. Onderweg landde hij in Triëst, waar hij na een ziekte van enige dagen stierf. De mummies werden vervolgens opgestuurd naar een neef, Chandler genaamd. Deze heer Chandler woonde in Philadelphia in de Amerikaanse staat Pennsylvanië, ofschoon verondersteld werd, dat hij in Ierland woonachtig was. Na enig omzwerven belandden de mummies tenslotte in New York, geadresseerd aan Michael H. Chandler. Daar werden de kisten voor het eerst geopend en werd de inhoud onderzocht. De profeet

Sleutelen van het Priesterschap hersteld

Joseph Smith ontving het Aäronische Priesterschap uit handen van Johannes de Doper.

Hij ontving het Melchizedekse Priesterschap uit handen van Petrus, Jakobus, en Johannes.

Uit handen van Elia heeft hij de sleutelen gekregen om het hart van de vaders tot de kinderen te wenden, en het hart van de kinderen tot hun vaders.

Uit handen van Mozes ontving hij de sleutelen voor het vergaderen van Israëel.

Uit handen van Elias ontving hij de sleutelen van het evangelie van de bedeling van Abraham.

Hij vestigde wederom de Kerk van Jezus Christus op aarde door middel van de sleutelen en verordeningen, die hij verkregen had, met dezelfde organisatie, die in de oorspronkelijke Kerk bestaan had, namelijk apostelen, profeten, overzieners, leraars, evangelisten, enz. Hij onderwees de beginselen van eeuwige waarheid, zoals hij ze van de Here ontving, en verbeterde daarmee verkeerde leerstellingen en gebruiken, die toen in de kerken bestonden.

vertelt ons: 'Toen de kisten geopend werden, ontdekte de heer Chandler dat bij twee mummies iets opgerold lag in hetzelfde soort linnen, doordrenkt met bitumen, en bij onderzoek bleken dit twee rollen papyrus te zijn.' Deze rollen papyrus waren op prachtige wijze 'in zwart beschreven, en een klein gedeelte in rood, hetzij met verf of inkt, en ze waren uitstekend bewaard gebleven.'

Een vreemdeling, die bij deze ontdekking aanwezig was, gaf Chandler de raad om de Mormoonse profeet Joseph Smith op te zoeken, als zijnde vermoedelijk de enige persoon, die een juiste vertaling van de oude handschriften kon geven. Chandler begon de mummies echter in grote steden van de Verenigde Staten tentoon te stellen. Weldra begonnen ze het onderwerp van bijzondere belangstelling te worden. Geleerde mannen uit het land verzekerden Chandler, dat zowel de mummies als de rollen papyrus origineel waren. Ja, van sommigen ontving hij zelfs certificaten, die getuigden dat zijn tentoonstelling en de lettertekens op de rollen papyrus echt waren. Pas op 3 juli 1835 bereikte Chandler met zijn Egyptische mummies de stad Kirtland. Naar het schijnt heeft hij toen onmiddellijk de profeet Joseph Smith opgezocht. Deze laatste schreef in zijn dagboek: 'Er waren vier menselijke lichamen en ook hiërogllyphen e.d. Daar men Chandler verteld had dat ik ze kon vertalen, bracht hij mij enige lettertekens, en ik gaf hem de verklaring er van, en als een echte heer gaf hij mij het volgende certificaat:

Kirtland, 6 juli 1835.

Hiermede wordt bekendgemaakt aan allen, die er belang in stellen, dat de heer Joseph Smith Jr. oude Egyptische hiërogllyphen ontcijferde, die in mijn bezit zijn en die ik in vele grote steden aan vermaarde geleerden heb getoond. Naar hetgeen ik heb kunnen vernemen, ben ik van mening dat de vertaling van de heer Joseph Smith Jr. tot in de kleinste bijzonderheden met die van hen overeenkomt.

Michael H. Chandler

Tentoonsteller en eigenaar van Egyptische mummies.

De behoefte aan een profeet

Men had reeds lang de behoefte gevoeld aan een profeet, die juist dit tot stand kon brengen. Een schrijver van de „*New York Herald*” die de profeet Joseph Smith in 1842 bezocht had, schreef het volgende verslag van zijn ondervinding, dat oorspronkelijk in zijn dagblad opgenomen werd:

„Joseph Smith is ongetwijfeld één der grootste figuren van deze eeuw. Hij geeft blijk evenveel talent, oorspronkelijkheid en morele moed te bezitten als Mahomet, Odin of iemand anders van de grote geesten, die tot nu toe de omwentelingen uit het verleden tot stand gebracht hebben. In de huidige ongelovige, ongodsdienstige, geologische periode van idealisme, grenzende aan het dierlijke in de mens, hebben wij zulk een bijzondere profeet als Joseph Smith nodig om het beginsel van geloof te behouden en een nieuwe kiem van beschaving te planten, die over duizend jaar tot ontwikkeling kan komen. Hoewel de moderne levensbeschouwing, die alleen gelooft in iets wat men met zijn handen kan aanraken, de oostelijke staten overstroomt, roept Joseph Smith een geestelijk stelsel in het leven, dat gepaard gaat met een hoog zedelijk peil en grote bedrijvigheid en dat de toekomst van het menselijk ras kan wijzigen..... Wij wensen gaarne, dat een dergelijk profeet naar voren treedt en de openbare mening aan zijn zijde verkrijgt en een einde maakt aan de huidige stroming van materialisme, dat de wereld naar ongeloof, onzedelijkheid, liederlijkheid en misdaad drijft.” (Uit „*Life of Joseph Smith*” van George Q. Cannon, blz. 324.)

Josiah Quincy, voormalig burgemeester van Boston, had de profeet Joseph Smith ontmoet, en hij was onder de indruk gekomen van het

Spoedig nadat ik dit certificaat had ontvangen, kochten enige heiligen uit Kirtland de mummies en papyrus van hem. Daarop begon de profeet met William W. Phelps en Oliver Cowdery als klerken de vreemde lettertekens te vertalen. Tot hun oneindige vreugde bemerkten zij, dat één der rollen geschriften van Abraham bevatte, terwijl de andere geschriften bevatte van Jozef, die naar Egypte werd verkocht. De profeet vertaalde de eerste rol ten dele. Daarin staan de beproevingen van Abraham in de afgodische woonplaats van zijn voorvaderen en zijn wonderbaarlijke verlossing. Ook wordt daarin gesproken van de schepping der wereld en van de geesten in het voorbestaan; en de astronomie, zoals door de oude patriarch begrepen, wordt geopenbaard. Het boek van Abraham, een onschatbare en waarlijk getrouwe kroniek, die vertaald is door goddelijke inspiratie, vormt nu een belangrijk onderdeel van de *Parel van Grote Waarde*.

Het schijnt dat de rol papyrus met de geschriften van Jozef nimmer vertaald is. De Heiligen hielden de mummies in hun bezit en voerden ze met zich gedurende hun omzwervingen, totdat zij zich in hun nieuwe woonplaats vestigden, in Nauvoo, de schone stad. Daar werden de mummies tentoongesteld in het Nauvoo Huis, door de profeet gebouwd. Na de dood van de profeet vielen de mummies en de rollen papyrus echter in handen van de familie van de profeet, en werden verkocht. Gedurende enige tijd werden ze door een onderneming in St. Louis tentoongesteld. Later werden ze aan een museum in Chicago verkocht. Toen deze stad in 1870 door een geweldige brand geteisterd werd, ging ook dit museum in de vlammen verloren, en daarmee vermoedelijk de historische mummies en de heilige oude kronieken. Al hetgeen wij nu over hebben van deze interessante kronieken op papyrus staat in de *Parel van Grote Waarde*.” (Osborne J.P. Widtsoe, „*The Restoration of the Gospel*,” blz. 114-117.)

feit, dat de wereld eens rekenschap zou moeten geven voor zijn beweringen, dat hij een profeet was, van God gezonden:

„Het is geenszins onwaarschijnlijk, dat in de toekomst een schoolboek, ten gebruike voor nog ongebornen geslachten, een vraag in deze geest zal bevatten: Welke Amerikaan uit de geschiedenis van de negentiende eeuw heeft de sterkste invloed uitgeoefend op de bestemming van zijn landgenoten? En het is geenszins onmogelijk, dat het antwoord op die vraag aldus zal luiden: *Joseph Smith, de Mormoonse profeet*. En het antwoord, dat ongetwijfeld voor de meeste mensen, die nu leven, ongerijmd zal schijnen, kan voor hun nakomelingen de gewoonste zaak van de wereld zijn. De geschiedenis kent meerdere verrassingen en schijnbare tegenstrijdigheden, die even verbazend zijn. De man, die in dit tijdperk van de vrije opinie een godsdienst vestigde, die door honderdduizenden aanvaard werd en nog wordt als een direct gezant des Allerhoogsten — men kan zich van een dergelijk zeldzaam menselijk wezen niet afmaken door zijn nagedachtenis met onsmakelijke bijnamen te bezoedelen.” (Josiah Quincy, *„Figures of the Past,”* blz. 376.)

Laat de lezer zelf bepalen waar deze prestaties vandaan kwamen, indien de profeet Joseph Smith niet van Godswege geroepen was. Bedenk, dat er anderen geweest zijn, die met hem het hemelse visioen ontvingen, die te zamen met hem geordend werden tot het Priesterschap en bijzondere roepingen ontvingen, die de gouden platen aanschouwden, waarvan het Boek van Mormon vertaald werd, en die de stem van de engel hoorden zeggen, dat ze door de gave en de macht Gods vertaald waren. Al deze bijzondere getuigen bleven gedurende hun ganse leven trouw aan hun getuigenissen.

Waarheden en profetieën, die in deze bedeling geopenbaard en vervuld werden

Ten einde een beknopte samenvatting te geven zullen wij enige grote waarheden vermelden, waarop de Here door middel van de profeet Joseph Smith Zijn goddelijk licht heeft geworpen:

1. De ware aard van God
2. De ware verhouding van mens tot God
3. De juiste grondslag van het evangelie
 - a. Geloof in de Here Jezus Christus
 - b. Beking
 - c. Doop door onderdompeling voor vergeving van zonden
 - d. Handoplegging voor de gave des Heiligen Geestes
4. Een begrip van het verschil tussen het Aäronische en het Melchizedekse Priesterschap (Hebr. 7 ; 11-12)
5. Een begrip van de verschillende ambten in deze twee priester schappen; de plichten van ieder ambt; het aantal leden, nodig voor een quorum, etc.
6. De juiste organisatie van de Kerk en haar doel
7. De juiste naam voor de Kerk van Jezus Christus
8. Dat de volgelingen van Christus' Kerk heiligen genoemd werden, en ook nu deze naam moesten dragen

9. Vanwaar wij kwamen, en dat wij vóór onze aardse geboorte reeds leefden
10. Waarom wij hier op aarde zijn
11. De drie graden van heerlijkheid en wat wij moeten doen om ons op de celestiale heerlijkheid voor te bereiden
12. Wie in de eerste opstanding zullen verrijzen, en dat de overige doden pas aan het einde van de duizend jaren zullen verrijzen, op de grote dag des oordeels
13. Dat gehoorzaamheid aan de verordeningen van het evangelie zo noodzakelijk is, dat het volmaakte plan van God vereist, dat door de levenden een plaatsvervangend werk ten behoeve van de doden moet worden gedaan, ter wille van hen, die het evangelie niet gehoord hebben of niet in dit leven aangenomen
14. Dat het evangelie aan de doden wordt verkondigd en met welk doel
15. Dat het Millennium van duizend jaren zal komen om dit werk te voltooien, zonder hetwelk de dag van het laatste oordeel niet aan het einde daarvan, maar aan het begin zou komen
16. Dat de omstandigheden en tijd van iemands leven hier op aarde in hoge mate afhankelijk zijn van het leven, dat hij voordien in het voorbestaan geleid heeft, evenals ons toekomstig leven zal afhangen van hetgeen wij in dit leven doen en hoe wij hier leven
17. Dat de Kerk, die door Christus in het midden der tijden gesticht was, afvallig zou worden, van welk feit zowel door de oude profeten als ook door Christus' apostelen veelvuldig werd getuigd
18. Dat de profeten uit het Oude Testament en de apostelen uit het Nieuwe Testament voorspelden, dat er een volledige herstelling zou plaatsvinden „aller dingen, die God gesproken heeft door de mond al Zijner heilige profeten van alle eeuw” (Hand. 3 : 21) en geen hervorming ten einde de valse leerstellingen der kerken te verbeteren
19. De betekenis en vervulling van de volgende profetieën:
 - a. „En ik zag een andere engel vliegen in het midden des hemels en hij had het eeuwig evangelie, om dat te verkondigen aan hen, die op de aarde gezeten zijn en aan alle volk en stam en taal en natie;
En hij zeide met luider stem: Vreest God en geeft Hem eer, want de ure van Zijn oordeel is gekomen, en aanbidt Hem, Die de hemel en de aarde en de zee en de waterbronnen gemaakt heeft.” (Openb. 14 : 6-7)
 - b. „En Hij de Christus Jezus zende
Die de hemel moest opnemen tot de tijden van de wederoprichting aller dingen, waarvan God gesproken heeft bij monde van Zijn heilige profeten van oudsher.” (Hand. 3 : 20-21)

- c. „Zie, Ik zend Mijn bode, die voor Mijn aangezicht de weg bereiden zal; plotseling zal tot Zijn tempel komen de Here, Die gij zoekt, namelijk de Engel des verbonds, Die gij begeert. Zie, Hij komt, zegt de Here der heirscharen.” (Mal. 3 : 1)
 - d. „En de Here zeide: Omdat dit volk Mij slechts met woorden nadert en met zijn lippen eert, terwijl het zijn hart verre van Mij houdt, en hun ontzag voor Mij een aangeleerd gebod van mensen is;
Daarom, zie, Ik ga voort wonderlijk met dit volk te handelen, wonderlijk en wonderbaar; de wijsheid van zijn wijzen zal te niet gaan en het verstand van zijn verstandigen zal schuilgaan.” (Jes. 29 : 13-14)
 - e. „Maar in de dagen van die koningen zal de God des hemels een koninkrijk oprichten, dat in eeuwigheid niet te gronde zal gaan, en waarvan de heerschappij op geen ander volk zal overgaan: het zal al die koninkrijken verbrijzelen en daaraan een einde maken, maar zelf zal het bestaan in eeuwigheid.” (Daniël 2 : 44)
- 20. Dat Elia naar deze aarde is teruggezonden en met welk doel (Mal. 4 : 5-6)
 - 21. Waarom er in de wereld zulk een wonderbare verandering heeft plaatsgevonden met betrekking tot het bijhouden en vormen van genealogische verslagen, genealogische organisaties, verenigingen, bibliotheken en onderzoek
 - 22. Dat het huwelijk volgens de Schriften bestemd was om van eeuwige duur te zijn
 - 23. Dat het familie-verband ook na het graf moet blijven bestaan
 - 24. Waarom tempels voor de Allerhoogste worden opgericht, en waarvoor ze dienen
 - 25. Waar de tempel is, die volgens Jesaja in het laatste der dagen in de toppen der bergen gebouwd zou worden (Jes. 2 : 2-3)
 - 26. Dat wij bij ziekte de ouderlingen der Kerk moeten roepen, opdat zij de zieken met olie kunnen zalven (Jakobus 5 : 14-16)
 - 27. Het gebod van God aan Ezechiël om twee stukken hout (of kronieken) bij te houden, één voor Juda en zijn metgezellen, en één voor Jozef en zijn metgezellen, en wat deze twee kronieken waren (Ezech. 37 : 15-19)
 - 28. Welk volk uit de grond zou spreken met een welbekende geest (Jes. 29 : 1-4; II Nephi 25 : 7-8; 26 : 15-17)
 - 29. Wat het verzegelde boek is, waarover Jesaja spreekt (Jes. 29 : 11-12; II Nephi 27 : 5-26)
 - 30. Welk volk Jezus bedoelde, toen Hij zeide: „Ik heb nog andere schapen, die van deze stal niet zijn.” (Joh. 10 : 16; III Nephi 15 : 11-21)

31. De beloften, gegeven aan Jozef door zijn vader Jakob en door Mozes, toen hem een nieuw land beloofd werd „van het uitnemendste der eeuwige heuvelen” (Gen. 49 : 22-26; Deut. 33 : 13-18) en waar zich dat nieuwe land en het uitnemendste der eeuwige heuvelen bevindt
32. Wanneer en hoe de steden, die nu uitgegraven worden in Centraal- en Zuid-Amerika, in de diepten der aarde begraven werden (III Nephi 8)
33. Waar de beschaafde volkeren, die eens in Amerika woonden, vandaan kwamen en wie zij waren, nu hun bestaan bewezen wordt door de opgegraven steden en gebouwen
34. Dat er twee vergaderplaatsen zouden zijn — niet slechts één — en wel één voor Juda te Jeruzalem en één voor Israël of het zaad van Jozef in Amerika (Ether 13)
35. Het verschil in de zegeningen voor Juda en voor Jozef met betrekking tot het priesterschap (Hebr. 7 : 4; I Kron. 5 : 1-2)
36. Dat Israël of het zaad van Jozef in de laatste dagen vergaderd zou worden naar dat gedeelte van Amerika, dat een wildernis genoemd wordt of een woestijn in het gebergte, waar bevoeiing nodig was (Jer. 31 : 6-13; Jes. 2 : 2-3; 35; 41 : 18-23; 43 : 18-21)
37. De roeping van een patriarch of evangelist, zoals hij vaak genoemd wordt (Gen. 49; Deut. 33; Hand. 2 : 29; 7 : 8-9; Hebr. 7 : 4; L. & V. 124 : 91-93)
38. Dat Jezus geen kleine kinderen gedoopt heeft, noch één van Zijn apostelen, maar „Hij omving ze met Zijn armen, en de handen op hen gelegd hebbende, zegende Hij ze” (Markus 10 : 16)
39. Wat wij onder de Urim en Thummim verstaan, en waarvoor ze door de priesters in vroeger tijden gebruikt werden en wat er mee geschied is (I Sam. 28 : 6; Ezra 2 : 62-63; Lev. 8 : 8; Deut. 33 : 8; Exod. 28 : 30; Num. 27 : 21)
40. Dat het plan des Heren voor de financiering van Zijn koninkrijk op aarde bestaat uit de wet van tiende
41. Dat het Woord van Wijsheid door de Here gegeven is als een openbaring voor het lichamelijke welzijn van Zijn volk in de laatste dagen, en dat het de wetenschap ver vóór was in het aanwijzen van stoffen, die niet goed voor het menselijk lichaam zijn
42. Dat de Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen een zendingswerk in stand houdt, zoals door de Heiland ingesteld, waarin de zendelingen zonder geldelijke vergoeding hun arbeid leveren.

Ja, dit alles vertegenwoordigt gewis meer dan alleen menselijke wijsheid.

(Wordt vervolgd)

DENKEN EN DOEN

(van de redactie van het Kerknieuws in de "Deseret News" van 3 januari 1959)

Wat wij doen hangt altijd af van wat wij denken. Onze denkwijze bepaalt onze handelingen in de meeste gevallen.

Dit geldt voor de godsdienst evenzeer als voor elk ander gebied. In de Kerk zijn we actief of inactief, naar gelang van de houding ten opzichte van het werk of de ambtenaren in de Kerk of onze burens, die ook leden van de Kerk zijn.

Iemand werd inactief omdat hij niet in dezelfde klas wenste te zitten met zijn buurman, met wie hij niet op goede voet stond. Een ander wilde niet naar de Kerk gaan, zo lang „Broeder die en die” gemeentepresident was en een derde vermeed het ouderlingenquorum, omdat de president er van hem mishaaide.

Sommigen zijn beledigd door handelwijzen of beslissingen van ambtenaren in de Kerk. Een zeker man, vroeger zeer actief, legde het bijltje er bij neer omdat hij het met een bepaalde regeling niet eens was.

Hij liet deze opstandigheid zijn ziel zodanig aantasten, dat hij totaal verbitterde en tenslotte zijn vrouw en kinderen het kerkgaan verbood. Wie was de lijdende

partij? De Kerk? In zekere mate wel, want zij heeft al haar mensen nodig. De man en zijn gezin? Inderdaad, die hadden er het meest van te lijden. Zij lieten zich in hun verbittering van de Kerk afdrijven.

Het is van belang te vernemen, dat alle kinderen van dat gezin buiten de Kerk huwden en dat de vader en moeder later gingen scheiden. De moeder volgde de vader niet in zijn verbittering en indien het niet om zijn eisen was, zou zij haar Kerk getrouw zijn gebleven en zou zij haar kinderen in het geloof hebben opgevoed. Maar de verbittering van de vader verhinderde dat. Toen haar kinderen getrouwd waren en zij zich niet meer zo verantwoordelijk voor hen gevoelde, besloot zij tot de Kerk terug te keren, wat haar echtgenoot daar ook van mocht denken. En zo deed zij. Maar zijn reactie was zo hevig, dat zij besloot zich van hem te laten scheiden.

En dit alles geschiedde, omdat een mens toeliet dat zijn levenshouding verbitterd werd.

Wat is *uw* persoonlijke houding ten opzichte van de Kerk, haar ambtenaren en handelwijzen?

Hebt u een gezonde denkwijze of

hebt u veel kritiek?

Werkt u mede of staat u langs de kant en ziet toe?

Onderschrijft u de leerstelling van de Heiland, dat wij als leden van Zijn Kerk één moeten zijn, gelijk de Vader en de Zoon één zijn?

Herinnert gij u de woorden uit de openbaring, in welke de Here zeide, dat indien wij niet één zijn, wij de Zijnen niet kunnen wezen? Iedere Heilige der Laatste Dagen is het aan zichzelf verschuldigd dat zijn houding ten aanzien van de Kerk en haar leiders eerbiedig en gezond is. Indien het anders is, dan dreigt er gevaar.

Kleine oorzaken hebben grote gevolgen. Teleurstelling leidt vaak tot verbittering en verbittering soms tot afval.

Elk van ons onderzoekt zichzelf en beslist welke weg te volgen.

Indien wij bijgeval een beetje zorgeloos worden, behoren wij dit onszelf te bekennen en te verbeteren. Indien ons verzuim om enig gebod te gehoorzamen, in het ware licht wordt gezien, zullen wij dit verzuim aanmerken als een schrede van het geloof af, als een vermindering van de standvastigheid, die wij zo nodig hebben voor ons Kerkwerk.

Wij moeten ons de grootheid van dit werk meer bewust worden, dat het groter is dan welk mens of welke groep van mensen ook.

Wij moeten voor onszelf tot de erkenning komen van dit belangrijke feit, dat de Here van ons verwacht dat wij er aan deel zullen nemen en gewillige werkers zullen

zijn. Deze gewilligheid is op zichzelf een levenshouding.

Zij, die hun diensten met tegenzin verlenen, ontvangen geen zegen van de Heer. Daarom wordt het hun toegerekend alsof zij de gift hadden teruggehouden, daarom worden zij voor God als boos gerekend".

Wanneer wij een loyale houding jegens de Kerk en haar werk hebben en wij ons niet laten leiden door wat vijanden of bevooroordeelde personen mogen zeggen, zijn wij in een gezonde toestand. Indien wij zelfzuchtige leiders navolgen, kritisch of lui zijn, indien wij weigeren het beste in ons leven te geven en uitnodigingen om Kerkwerk te verrichten, van de hand wijzen, ook dan zijn wij in gevaar.

Een levenshouding is van grote betekenis. De Here wist dat. Daarom was het Eerste en Grootste Gebod en uitdrukkelijk bevel Hem lief te hebben met ons gehele hart, macht, verstand en sterkte. Daarom vertolkte Hij liefde voor Hem in termen van gewillig dienstbetoon, zeggende:

„O gij, die zich in de dienst van God begeeft, zie toe, dat gij Hem dient met uw gehele hart, macht, verstand en sterkte, opdat gij ten laatste dage onberispelijk voor God moogt staan".

Laten wij, onze houding onderzoeken en indien deze niet juist is jegens de Kerk en haar ambtenaren, laten wij dan de nodige verbeteringen aanbrengen.

Onze zaligheid staat op het spel.

DE VERTELKUNST (uit: Matthew Cowley speaks)

IN POLYNESIË

Op zekere morgen, toen ik in het zendingshuis te Nukualofa, Tonga, logeerde, werd ik om vijf uur gewekt door het zingen van een grote groep inboorlingen die mij als hun eregast een aubade kwamen brengen. Ik stond op, kleepte mij zo vlug mogelijk aan en begaf mij naar buiten om deze ongewone demonstratie te aanschouwen. Hun gezang ging vergezeld van rhythmische bewegingen van hun kleurenrijk geklede lichamen. Dit zingen duurde langer dan een uur.

Op deze wijze, welke de inboorlingen van Polynesië bijzonder eigen is, vertelden zij mij de geschiedenis van de Kerk vanaf de geboorte van de Profeet Joseph Smith tot aan de tijd van mijn aankomst in Tonga. De hoogtepunten van de geschiedenis, zoals zij deze in dichtvorm en handeling weergaven, waren de geboorte van de profeet, het eerste visioen, het bezoek van Moroni, het ontvangen van de platen, de vertaling van het Boek van Mormon, het zenden van zendelingen in de wereld, het martelaarschap, de uittocht uit Nauvoo onder leiding van Brigham Young, de tocht over de vlakten, de aankomst in de Salt Lake Vallei, het planten van het gewas, de invasie van de sprinkhanen en hun vernietiging door de zeemeewen, het bouwen van de Tempel, de komst van Heiligen uit vele landen tot de toppen der bergen, het oproepen van de eerste zendelingen door de Profeet Joseph om naar de eilanden van de Stille Zuidzee te gaan, de aankomst van zendelingen in Tonga, het dopen van de eerste leden in Tonga, het bezoek van de eerste Kerkautoriteit aan de eilanden, President David O. McKay, het bezoek van President George Albert Smith en President Rufus K. Hardy vele jaren later, en tenslotte mijn eigen komst naar deze kusten door de lucht.

De gehele geschiedenis was door de inboorlingen op rijm gezet en nimmer had ik een geschiedenis gehoord, die op schoner wijze was verhaald.

De kunst van vertellen, de moraal er van of de les naar voren te brengen, is een kunst, die de inwoners van Polynesië bijzonder eigen is. Voor de komst van de blanke had de inboorling geen geschreven taal, met het gevolg dat, zoals een schrijver het uitdrukt:

„Vertellen een zeer geliefde tijdpassering onder ons volk was, zoals dit altijd is onder een ongeletterd volk”.

„Kinderen hadden hun eigen simpele verhalen en fabels waarmee zij

elkander bezig hielden. Jonge mannen en jonge vrouwen leerden en reciteerden volksverhalen, mythen en historische overleveringen, welke laatste veelal met mythen waren omweven”.

„Hun ouders luisterden naar zulke voordrachten en verbeterden fouten of vulden weggelaten delen aan. Sommige van deze wijd en zijd bekende geschiedenissen verhaalden van de oorsprong van de mens en van vele natuurlijke onderwerpen — de populaire haardvuur versie er van; de esoterische (alleen voor de ingewijde bestemde) versie werd in dergelijke vergaderingen nooit gehoord. Sommige van de verhalen waren instructief van inhoud en illustreerden de zegeningen van vlijt, moed en andere deugden, of de vreselijke gevolgen van de overtreding der wet”. Een van hun fabels is die van de Sprinkhaan en de Mier, vertaald door de Maori taalkundige Hare Hongi en luidt, vrij overgezet, als volgt:

Sprinkhaan:

Kom, o mijn vriend, kom spoedig hier
Vertoef niet langer, sta niet stil!
Groot is de schepping van de mier,
Hij werkt gelijk de Meester wil.

Mier:

Kom hier, laat tesaam ons maken
Een hol, dat u en mij behoedt,
Dat geen regen ons genake,
Noch storm, die van de hemel woedt.
Laat ons verzaam'len zaad en graan,
En wel voor uw en mijn behoud,
Totdat de winter is gegaan.

Sprinkhaan:

Mijn innerlijk is niet verwant
Aan het duister van deez' aarde.
Mijn vreugd is gaan van bloem tot plant,
Mijn leven: warmte van de zon,
Slechts die schenkt mijn leven waarde.

De moraal van deze fabel is duidelijk: genoegens gaan voorbij, voortdurend welzijn kan alleen door vlijt en beleid worden verkregen. Het geheugen van de inboorling is fenomenaal: een geschiedenis, in zijn kindsheid gehoord, vergeet hij nooit. Het invlechten in een les van een verhaal in de Zondagsschool of in een toespraak is de doeltreffendste manier van les geven in de zendingen van de Pacific. In Polynesië kan een goed verteller steeds op grote aandacht rekenen. De Polynesiër wordt in deze kunst door niemand overtroffen.

Succes en mislukking

Salomo was een wijs man — tot dat hij een mislukking werd.

Hij werd dat niet eerder voor hij de Heer de rug toekeerde en weigerde naar de Goddelijke openbaringen te luisteren welke hem werden gegeven.

Mislukking kwam als gevolg van ongehoorzaamheid. Gedeeltelijk ook omdat in deze ongehoorzaamheid zoveel zelfvertrouwen was besloten, of om het duidelijker te zeggen, omdat hij zo halsstarrig was, dat hij meende, dat „de koning geen kwaad kan doen”.

Doch ofschoon Salomo eens de wijste man op aarde was, verloor hij dit alles en viel hij in ongenade. Hoe heeft hij dat gedaan?

Hij deed het op dezelfde manier als waarop Saul alles verloor wat hij had. Niemand had groter kansen om vooruit te komen dan Saul, de koning van Israël. De Here was met hem en stond hem zelfs toe een profet te zijn onder de profeten. Maar ook hij viel. Waarom? Omdat hij willens en wetens ongehoorzaam was.

Gewoonlijk denken mannen en vrouwen goed over zichzelf. En meestal zijn zij er van overtuigd dat hun oordeel beter is dan dat van iemand anders en dat anderen, die proberen hun raad te geven, het zeker bij het verkeerde eind hebben — in 't bijzonder

wanneer de raad niet in overeenstemming is met wat zij zelf denken.

Van vele mensen, die een grote hoogte hadden bereikt, doch later aan vergetelheid of ongenade werden prijs gegeven, kan de geschiedenis worden nagegaan. Wij hebben de verraders in onze Kerk gehad, van wie er sommigen zo ver gingen, dat zij medewerkten in het smeden van plannen om de Profeet Joseph Smith te vermoorden.

In elk van die gevallen werd het een treurspel, als gevolg van ongehoorzaamheid aan Gods geboden. Gehoorzaamheid echter brengt vrede, vreugde en succes.

Deze les leerde Mozes aan de kinderen Israëls, toen hij zeide: „Zie, ik stel ulieden heden voor zegen en vloek: den zegen, wanneer gij horen zult naar de geboden des Heeren, uws Gods, die ik u heden gebied”. (Deut. 11 : 26).

Om tot Salomo terug te keren: deze zeide eens (en hij sprak uit ervaring):

„Gerechtigheid verhoogt een volk, maar de zonde is eene schandvlek der natiën”. Hij zeide ook: „Hoovaardigheid is voor de verbreking, en hoogheid des geestes voor den val”.

Een van zijn andere gezegden was:

„De wederspannige zoekt het kwaad, maar een wreede bode zal tegen hem gezonden worden”. Dat is waar. Het kwade is wederspannigheid, wederspannigheid tegen God.

Salomo placht veel te spreken over achterklappers (oorblazers) en in het 26ste hoofdstuk geeft hij dit commentaar: „Als er geen hout is, gaat het vuur uit, en als er geen oorblazer is, wordt het gekijf gestild”.

Toen de Heiland tot Zijn discipelen over liefde sprak, zeide Hij hun, dat als zij Hem liefhadden, zij Hem moesten dienen. „Die Mijne geboden heeft en dezelve bewaart, die is het, die Mij liefheeft”. Ook leerde Hij hun dat een van de zekerste tekenen dat men Hem niet liefheeft was, dat men Zijn geboden niet onderhield.

Ouders met verantwoordelijkheidsgevoel jegens hun kinderen zullen voor hun hoogste belangen zorgen en het grootste belang voor jonge mensen, zowel als voor oude, is het geregeld bezoeken van de kerkdiensten en het werkzaam zijn in de Kerk.

Indien wij om de een of andere

reden iets tegen een ambtenaar van de Kerk hebben, behoren wij genegen te zijn de raad van de Heiland op te volgen en naar die ambtenaar toe te gaan en te trachten een verzoening tot stand te brengen. Een weigering om dat te doen kan veel narigheid voor ons tot gevolg hebben. Men wordt verbitterd en de ongelukkigste mensen zijn die, welke de Kerk de rug hebben toegekeerd.

Wie is de verliezer door ongehoorzaamheid aan Gods geboden? Wie is de verliezer door inactiviteit in de Kerk? Het is nu wel duidelijk aangetoond dat de Kerk voort blijft gaan, ongeacht de personen. Sommigen moeten hun werk door de dood opgeven, anderen worden opstandig en laten het in de steek, weer anderen laten hun kinderen het werk staken, de Kerk echter gaat voort. Wie is de verliezer? Zij, die de Kerk ontrouw zijn geworden, zij die de geboden niet gehoorzamen. En waarom is dat zo? Omdat het Evangelie het grootste geluk en het meeste succes in het leven brengt. Wanneer wij dat de rug toe keren, keren wij onze vooruitgang de rug toe.

„En wij zijn gewillig met onze God een verbond te sluiten om Zijn wil te doen en gehoorzaam te zijn aan Zijn geboden in alle dingen, die Hij ons al onze overige dagen zal gebieden, opdat wij geen eeuwigdurende wroeging over ons mogen brengen

Mosiah 5 : 5.

Geliefde Broeders en Zusters;

Met dankbaarheid benutten wij de gelegenheid die ons werd geboden, om door middel van „DE STER” afscheid van U te nemen. Na jaren van scheiding zal het ons thans vergund zijn, ons naar onze kinderen en kleinkinderen in Idaho te begeven. Zoals te begrijpen geeft ons dat grote vreugde en wordt een lang gekoesterd verlangen hierdoor vervuld. Anderzijds echter beseffen wij, dat wij in ons kleine Vaderland veel moeten achterlaten, dat wij eigenlijk ook moeilijk kunnen missen. Hieronder rekenen wij vooral de bewijzen van oprechte liefde en vriendschap, die wij zo overvloedig van U mochten ontvangen.

Zuster Schippers zal die bijzondere hartelijkheid, waarmee onze goede zusters in de Zending haar altijd hebben bejegend, wel het meeste missen. Het Z.H.V. werk was voor haar een taak waarmee zij een groot deel van haar leven heeft mogen vullen en wel op een wijze, waarop zij haar liefde voor dit bijzondere werk en voor het Evangelie tot uitdrukking kon brengen. Zij zegt allen uit het diepst van haar hart dank voor alle hulp die zij van U mocht ontvangen bij de vervulling van haar roeping. Ook broeder Schippers zal nog een moeilijke periode tegemoet gaan, zodra het tot hem doordringt, dat hij vele, hem zo lief geworden werkzaamheden niet meer zal kunnen vervullen en ook de vriendschap en liefde van U allen door persoonlijk contact zal moeten missen.

Wij beiden hebben echter door meervoudige ervaring het recept leren kennen dat ons zal helpen toch gezond te blijven. Wij hebben veelvuldig ondervonden door werkzaamheid en getrouwheid ook onder nieuwe levensomstandigheden te kunnen slagen in het staande blijven in dit

voor ons zo dierbare Evangelie, waardoor wij weten meer zegeningen te ontvangen door elders aan de grote vriendschaar, die wij hier nu moeten achterlaten, nieuwe vrienden te kunnen toevoegen.

Wij laten ons getuigenis bij U achter van de Waarheid van het herstellende Evangelie van de Here Jezus Christus, en bidden ernstig, door ons gedrag ook in de voor ons liggende levensomstandigheden van dit getuigenis blijk te geven.

Met een bede in ons hart voor Uw aller welzijn, voor dat van de Nederlandse Zending, voor ons kleine Vaderland en zijn Bestuur, groeten wij U thans met innige dankbaarheid voor al Uw liefde en toegenegenheid,

Br. & Zr. Rinze Schippers en Ruth.

Christus gaf het Evangelie aan Adam

door Elder Bruce T. McConkie

★

Wij geloven, en ik betuig dat Jezus Christus het Eerstgeboren Kind naar de Geest van Elohim is, die God, onze Hemelse Vader is.

Wij geloven, dat toen Hij in het voorbestaan leefde, krachtens Zijn superieure intelligentie, Zijn vooruitgang en gehoorzaamheid, de status van God bereikte. Toen werd Hij, onder leiding van de Vader, de Schepper van deze wereld en van alles wat daar in is, de Schepper ook van werelden zonder tal.

Wij geloven dat Hij de Jehova van het Oude Testament was, dat het door Hem was, dat God de Vader met al de oude profeten sprak, Zijn gedachten en Zijn wil en het plan van zaligheid aan hen openbaarde.

Christus gaf het Evangelie aan de ouden, te beginnen met Adam, waarna de ene bedeling na de andere volgde, tot op deze tijd. En alles wat in het Evangelie werd gegeven en alles wat op een of andere wijze verband daarmede hield, was ontworpen met het speciale doel om van Christus en Zijn goddelijke zending te getuigen.

Van Adam tot Mozes en van Mozes tot Christus brachten Gods profeten offers. Deze waren in de gelijkenis van het offer van de Enig Geborene van de Vader, die komen zou. Toen Mozes in het oude Israël de slang op de stang omhoog hief en de Israëlieten zeide, dat zij die naar de slang wilden zien, zouden leven, wanneer zij door giftige slangen waren gebeten, was zulks in de gelijkenis van het feit, dat Gods Zoon aan het kruis zou worden opgeheven en dat allen die naar Hem op wilden zien, het eeuwig leven mochten verwerven.

GEBEURTENISSEN IN DE ZENDING

INGEZEGEND:

Antonissen, Wilhelmina Adriana K.; 30 maart 1959 te Eindhoven.

Overvliet, Hendrik Adrianus; 5 april 1959 te Nijmegen.

Mallan, Karel; 5 april 1959 te Arnhem.

Mallan, Tosca; 5 april 1959 te Arnhem.

Lannoo, Julianne William; 12 april 1959 te Oostende.

GEDOOPT:

Overvliet, Hendrik A.; 5 april 1959 te Nijmegen.

Overvliet, Hendrik Willem; 5 april 1959 te Nijmegen.

Overvliet, Manta; 5 april 1959 te Nijmegen.

Overvliet, Johannes Hendrik; 5 april 1959 te Nijmegen.

Jansen, Alijda Antonia J.; 5 april 1959 te Arnhem.

Hagen, Amelia Warlich; 5 april 1959 te Deventer.

Lefevere, Ferdinandus; 5 april 1959 te Ede.

Korts, Hermina Johanna; 5 april 1959 te Arnhem.

Van Eechoute, Bertha M.; 12 april 1959 te Oostende.

De Groote, Carolus F.; 12 april 1959 te Oostende.

De Groote, Simone Gabrielle; 12 april 1959 te Oostende.

De Groote, Anny Rosette; 12 april 1959 te Oostende.

De Splenter, Camillus J.; 12 april 1959 te Oostende.

Lannoo, Willy Auguste; 12 april 1959 te Oostende.

Lannoo, Julianne Emma; 12 april 1959 te Oostende.

Van Leeuwen, Anthoinette F.; 18 april 1959 te Delft.

Koning, Evert Cornelis; 18 april 1959 te Den Haag.

Klerks, Marguerite Nancy; 18 april 1959 te Den Haag.

Geertsma, Albert; 24 april 1959 te Vlaardingen.

Geertsma, Johanna N.; 24 april 1959 te Vlaardingen.

Geertsma, Geert Andries; 24 april 1959 te Vlaardingen.

Buno-Henslinga, Napoleontienne; 24 april 1959 te Rotterdam N.

Daalman, Roelofje; 24 april 1959 te Rotterdam N.

Wagenvoort, Catharina D.; 24 april 1959 te Rotterdam N.

D'Haens, Claudine; 26 april 1959 te Antwerpen.

Baetes, Maria Josepha; 26 april 1959 te Antwerpen.

De Groote, Isabelle A. H.; 26 april 1959 te Oostende.

GEORDEND:

Stomps, Cornelis; 1 februari 1959 te Apeldoorn, als Priester.

Nijenhuis, Ward Christian; 15 maart 1959 te Den Haag, als Leraar.

Touw, Marinus; 15 maart 1959 te Den Haag, als Diaken.

Begman, Heinz Gustav; 15 maart 1959 te Den Haag, als Diaken.

Wolthers, Anton L. G.; 15 maart 1959 te Den Haag, als Diaken.

Welling, Willem Anton; 15 maart 1959 te Den Haag, als Diaken.

Ombach, Hendrik Johannes; 22 maart 1959 te Amsterdam, als Diaken.
Speerstra, Pieter; 22 maart 1959 te Rotterdam Zuid, als Diaken.
Dettingmeijer, Wilhelmus; 29 maart 1959 te Rotterdam Noord, als Diaken.
Mettrop, Hendrik Sebastiaan; 29 maart 1959 te Rotterdam N., als Diaken.
Sigmond, Christiaan Dirk; 29 maart 1959 te Rotterdam N., als Diaken.
Van Dam, Adrianus Jacob; 29 maart 1959 te Rotterdam N., als Leraar.
Van der Torre, Dirk; 29 maart 1959 te Rotterdam N., als Leraar.
Huisman, Pieter Johannes; 29 maart 1959 te Rotterdam N., als Priester.
Bosveld, Jan; 29 maart 1959 te Arnhem, als Leraar.
Stenvert, Gerrit Albert; 12 april 1959 te Apeldoorn, als Leraar.
Noot, Arie; 12 april 1959 te Zeist, als Ouderling.

OVERLEDEN:

Weekhout, Sijje van Rijn; 19 februari 1959 te Rotterdam N.
Bahrt, Henrietta M. Kempen; 5 februari 1959 te Rotterdam N.
Kelfkens, Suzanna G.; maart 1959 te Dordrecht.
Van Bennekom, Louise C. S.; 30 maart 1959 te Dordrecht.

OVERGEPLAATST:

Beckstead, DeMont L.; van Haarlem naar Zutphen.
Bush, Robert L.; van Katwijk naar Utrecht.
Durrant, Ernest W.; naar Zendingsschool.
Greeff, Remi H.; van Zendingsschool naar Dordrecht.
Hartman, Earl Jack; van Zendingsschool naar Haarlem.
Kapp, Grant W.; van Rotterdam Zuid naar Zendingkantoor als Assistent Secretaris.
Katwijk, John H.; van Rotterdam Noord naar Zutphen.
Kooyman, Daniel R.; van Zendingsschool naar Amsterdam.
Limburg, Val E.; van Zendingkantoor naar Rotterdam Zuid.
Nordhoff, Louis S.; van Zendingsschool naar Hilversum .
Ochsenhirt, Fred H.; naar Zendingsschool.
Ostler, Thomas M.; van Katwijk naar Eindhoven als Gemeente President.
Springer, Gordon N.; van Zendingsschool naar Rotterdam Noord.
Tesch, Jer. L.; van Zendingsschool naar Den Haag.
Thurgood, Carl J.; van Gouda naar Nijmegen als Gemeente President.
Van Wagoner, Brent J.; van Utrecht naar Rotterdam Noord.
Anderson, John S.; van Hilversum naar Haarlem.
Giles, Richard P.; van Rotterdam Noord naar Den Haag.
De Hart, Dennis A.; van Zendingsschool naar Eindhoven.
Katwijk, James; van Den Haag naar Antwerpen, België.
Klyn, Jane P.; naar Amsterdam.
Manwaring, Phillip W.; van Haarlem naar Utrecht als Gemeente President.
Sorensen, Howard John; van Den Haag naar Rotterdam Noord.
Stam, Tom; van Haarlem naar Arnhem als Gemeente President.
Valkenburg, Lee F. van; van Eindhoven naar Haarlem.
De Vries, Leon; van Arnhem naar Rotterdam als Districts President.

VERTROKKEN:

Evans, Louis, L.; aangekomen 13 oktober 1956. Vertrokken 13 april 1959.

Werkzaam geweest: Deventer, Rotterdam, Gouda, Amsterdam, Amersfoort, Emmen, Hilversum als G.P., Ede en Den Haag.

Halliday, Howard D.; aangekomen 13 oktober 1956. Vertrokken 13 april 1959.

Werkzaam geweest: Rotterdam, Amsterdam, Den Haag, Leiden, Nijmegen als G.P., Eindhoven als G.P.

Litster, Byron, W.; aangekomen 13 oktober 1956. Vertrokken 13 april 1959.

Werkzaam geweest: Mechelen, België; Eindhoven, Rotterdam, Groningen, Nijmegen als G.P.

Van Slooten, Don; aangekomen 13 oktober 1956. Vertrokken 20 april 1959.

Werkzaam geweest: Rotterdam, Amsterdam, Haarlem als G.P., Rotterdam als D.P., Den Haag als 2de Raadgever van de Zending.

Allen, Dianne; aangekomen 12 juli 1957. Vertrokken 24 april 1959.

Werkzaam geweest: Rotterdam, Amsterdam en Utrecht.

De Hart, Guy K.; aangekomen 10 september 1956. Vertrokken 25 april 1959.

Werkzaam geweest: Delft, Utrecht, Eindhoven, Haarlem als G.P., Antwerpen, België als D.P., Den Haag als Zendelingen Leraar.

Gould, Margaret, B.; aangekomen 18 mei 1957. Vertrokken 4 mei 1959.

Werkzaam geweest: Utrecht, Amsterdam, Rotterdam; Presidente van het Jeugdwerk en 2de Raadgeefster in het Z.H.V. Presidentschap.

Van Dyke, Leon; aangekomen 4 november 1956. Vertrokken 4 mei 1959.

Werkzaam geweest: Leeuwarden, Harlingen, Amsterdam, Nijmegen, Deventer, Leiden, Utrecht, als G.P.

Brague, Carl L.; aangekomen 4 november 1956. Vertrokken 4 mei 1959.

Werkzaam geweest: Nijmegen, Arnhem, Amsterdam, Utrecht, Eindhoven als G.P. Schiedam, Antwerpen, België.

Van der Meijden, Jr., Govert; aangekomen 4 november 1956. Vertrokken 4 mei 1959.

Werkzaam geweest: Leiden, Nijmegen, Utrecht, Emmen, Dordrecht.

Pinney, James Kent; aangekomen 4 november 1956. Vertrokken 4 mei 1959.

Werkzaam geweest: Rotterdam, Mechelen, België, Hilversum, Groningen, Arnhem als G.P., Den Haag.

Bradford, Robert Grant; aangekomen 11 november 1956. Vertrokken 4 mei 1959.

Werkzaam geweest: Rotterdam, Haarlem, Den Haag als Zendelingen Leraar, en Rotterdam als D.P.

Louis L. Evans

H. Dee Halliday

Byron W. Litster

Don Van Slooten

Dianne Allen

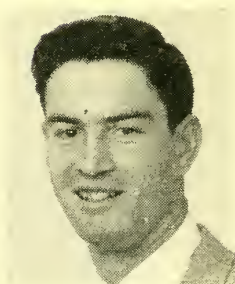
Guy K. De Hart

Margaret B. Gould

Carl L. Brague

Leon Van Dyke

Govert Van der Meyden

James K. Pinney

Robert G. Bradford

AANGEKOMEN:

Klyn, Jane M. P.; van Boise, Idaho.

Durrant, Ernest W.; van Poulson, Montana.

Greeff, Remi H.; van Salt Lake City, Utah

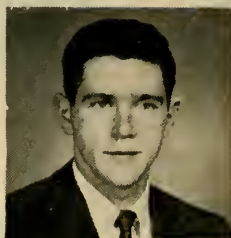
Nordhoff, Louis S.; van Salt Lake City, Utah.

Louis Nordhoff

Remie H. Greeff

Ernest W. Durrant

Jane M. P. Klyn

HET MOOISTE

*Nooit zag ik een wezen zo eerlijk. . .
zo mooi, onbaatzuchtig en rein.
Zo zuiver als 't edelst gesteente. . .
Wie kon deze fee toch wel zijn?*

*'k Zag nooit een paar handen zo fijntjes. . .
ze streelden zo zacht, en zo teer.
Ze waren genezend als balsum,
Wie was deze fee toch ook weer?*

*Zij had een paar ogen zo sprekend. . .
zo innig, vol liefde en trouw. . .
En steeds moest ik weer aan haar denken,
Wie was toch die edele vrouw?*

*De jaren vergingen. . . maar eenmaal
Heb ik haar goed gezien. . . 't was mijn straf. . .
Want ik zag Haar pas echt. . . toen het te laat was. . .
Toen ik stil stond. . . daar, bij Moeder's graf.*

Frans Saurill.

VERKRIJGBARE LITERATUUR

De volgende boeken zijn op het Hoofdkantoor verkrijgbaar na ontvangst van gepast geld. Alle kosten van boeken en literatuur moeten vooruit betaald worden en geen boeken zullen opgezonden worden totdat het geld in contanten of per postwissel ontvangen wordt.

1. Het Boek van Mormon f 4,65
2. Leer en Verbonden „3,50
3. De Parel van Grote Waarde „1,50
4. Zang Boek (Heilige Lofzangen) „5,—
5. Artikelen des Geloofs „5,50
6. Leringen van de Profeet Joseph Smith (compleet) . . „5,50
7. Leringen van de Profeet Joseph Smith (niet compleet) „2,25
8. Een Plan voor Doeltreffend Zendingswerk „1,50
9. De Stem tot Waarschuwing „1,—
10. Een stelselmatig Plan (Plan Boek) „1,50
- * 11. Een Wonderbaar Werk en een Wonder „4,75

BROCHURES

12. Het Plan van Zaligheid „0,10
13. Na de Doop Wat Dan? „0,10
14. Wat is een Mormoon? „0,10
15. Een Vriendschappelijk Onderhoud „0,10
16. Joseph Smith Vertelt Zijn Eigen Geschiedenis „0,10
17. Stralen van Levend Licht-Boekjes „0,15
18. Een Practische Verwijzer „0,50
19. Stamboom Lijsten (per vel) „0,03
20. Familie Group Sheets „0,03

* Het Boek „Een Wonderbaar Werk en Een Wonder” is verkrijgbaar voor degenen die in Amerika zijn voor de prijs van \$ 1.75.

Na ontvangst van \$ 1.75 zullen wij het boek per zeepost opsturen zonder verdere kosten.

DE PADEN DIE WIJ VOLGEN.

Als wij 't andere pad hadden gevolgd...

In stee van... in stee van...

Zo zingt mijn verstand van tijd tot tijd

Wanneer 'k vermoeid word in de strijd

Des levens. En mijn hart

Is er wee van.

Als wij 't andere pad hadden gevolgd...

Oost of west... oost of west...

Dan waren wij nu in 't Beloofde Land,

Melk en honig ten allen kant,

Het eind van ons zoeken:

Lest best!

Als wij 't andere pad hadden gevolgd...

Zwijg stil! Wie wéét?

Langs 't andere pad had 'k misschien gestaan

In een keerweer-slop, op een pad of baan

Slechter dan 'k heden

Betreed.

Dat andere pad is ons niet bekend,

Wij slaan het nimmer ga.

En zelfs als 't pad van onze keus

Over Golgotha loopt, is 't heus

Een dierbaar pad —

O ja!

Een dierbaar pad — O ja!